

Lentäen Luotoon.

Pikavierailu seurakuntaan.

III

Kuten jo alussa mainitsin on elämä kaikista nykyajan mukavuuksista huolimatta vieläkin saarivaltakunnassa hyvin yllätyksellistä. Istuessamme asiamehemme kauppias Erkki Tönkyrän ja hänen kättilörouvansa vieraina tuli juuri jänisjähdistä palannut isäntämme kertoneeksi viimeisimmästä tavarankuljetuksestaan tälle syksylle s/s Hailuoto oli tehnyt viimeisen matkansa ja päässyt jotenkuten kotivalkaman lähetyville. Osa kauppiasme tavarosta oli saatu puretuksi jäälle, tuhannen kiloa ehkä, kun laivan viereen avautui yllättäen railo. Osa jo jäälle lasketuista kolleista piti rekineen päivineen nostaa takaisin laivaan. Railo leveni ja kauppias tavaroinen oli ihmeissään. Takki pois, pakkasesta huolimatta, ja hihat heilumaan. Potkurilla kuljetti hän tavaransa kuorman toisensa jälkeen maihin ja kun hän lopen uupuneena oli saanut ne mielestään kiintojälle lohkesi jälleen railo metrin päässä kuormasta — onneksi selän takana, Hetken kuluttua ei koko äskeisestä jääte- listä näkynyt jälkeäkään. Tällaista on yksityisyritteliäisyys! Mutta yksityis- yritteliäisyyttä vaaditaan Luodossa liikemieheltä myös osuustoiminnan pal- veluksessa. H:n Osuuskaupan johtaja Sallinen oli juuri edellisenä iltana saapunut laivalla, Perämellä, Toppi- lasta Marjanimeen, kuten uutisena jo lehdessämme kerrottiin. Touhua oli totisesti siinäkin, ennenkuin tuhat ki- loa oli lastattu veneisiin ja kuljetettu rantaan kovassa merenkäynnissä, 40 petroolitynnöriä mm pääasiassa uitta- malla. Sieltä sitten kuorma-autolla kirkolle.

Tapasin johtajan itsensä osuuskaup- pan ajanmukaisessa päämyymälässä ja minulla oli tilaisuus vihdoin nähdä eräät Vilho Lammen maalaukset, jois- ta jo Limingan reissuillani kuulin. Joht. Sallisen rouva oli taitelija Lam- men s:ar ja siitä johtuen on tähän ko- tiin kertynyt edustava valikoima Lam- pea. Siellä on mm. laajin ja merkillis- in Lammen lakeustauluista kankaal- le vastoin tavallista faneria maalattu öljyväriyö. Merkillinen on myös ”Kenninkangas”, kyläkuva. On myös pari pariisilaista taulua, nuoren ty- tön muotokuva monia muita luettele- matta. Pianon päällä on nyt sama jyhkeä fanerille maalattu isäntä- muotokuva, omakuva, jonka jo toista vuotta sitten ensimmäisen kerran näin Limingan maanlunastuslautakunnan toimistossa, jossa se silloin odotteli va- kinaista paikkaansa.

Johtaja Sallinen siirtyy valitettavas- ti, hailuotolaisten mielestä, vuoden vaihteessa mantereelle, Ylikimmin- gin Osuuskaupan johtajaksi. Maininnan ansaitsee myös ”uutinen”, että toimi- tusjohtaja Raf. Oura-vainaja, Arinan edesmennyt johtaja, oli lahjakas har- rastelijamaalari. Luulen nim. että tämä on monelle uutinen. En puoles- tani maalluttua oululaisia kovin paljon tuntenut, mutta Sallisella näin kaksi hänen viimeisimpinä töinään maalaa- maa hailuotolaiseen ympäristöön erin- maisesti sopivaa elävää merimaise- maa. Näistä meriaiheista muistuu vielä mieleen eräitä op. S u o m e l a n koto- na näkemiäni akvarelleja, harrastelija- töitä nekin, Ilmajoen kunnanlääkäri Koskimiehen käsialaa, kaikki luotolai- sia aiheita, eräs talvimaisema — etu- alalla matkamies rekipeleinen — var- sinkin hyvin kiintoisa. Ja aidosti luo- tolainen oli saman kodin seinällä Au- kust! Koiviston eräs merimiesmaisema.

Tapasi tosiaan Hailuodossa monta miellyttävää perhettä ja siellä pidet- tiin milloin kirjakerhoa, milloin mitä- kin tupakkakerhoa, mistä kaikesta saattoi päätellä, että saarivaltakunnas- sa seurataan aikaa siinä kuin muual- lakin. Kun tähän vielä liitän mainin- nan pistäytymisestäni, kuokkavieraa- na op. Suomalain vastuulla, nuorisoseu- ran sekakuoron harjoituksessa kant-

torilassa, missä kanttori J. V. Salli- nen koulutti ääniä innolla ja antau- muksella, voinkin vakuuttaa saaneeni aika monipuolisen kuvan, käytettä- vissäni olleeseen aikaan nähden, elä- mästä ja oloista. Tosin tästä nyt puut- tuvat kalastajat ja luotsit, mutta eihän kaikkea tosiaan kerkiä yhdellä kertaa, kun on lehden asiat pidettävä pelkki-nä asioina etualalla.

Ja niin lensi ”Leivo” seuraavana päivänä takaisin Ouluun, niinkuin len- tää joka päivä, milloin sää sallii. Vä- hältä piti nyt, ettei sallinut, sillä aamupäivä oli niin sumuinen, että kone vasta puolen kahdentoista maissa pää- si nousemaan Oritkarista. En jäänyt sitä jäälle odottelemaan, vaan kävelin takaisin kylille yllättäkseni mamma Vinstenin hänen vanhanpäivän kodis- saan. Mamma oli kuitenkin jo siirty- nyt talviteloilille Askeliin, sikäli kuin kuulin, ja punainen tupa ja perunamaa valmistautui emännättömänä talven tuloon. On sitä sentään ikää mam- malla yksin elämään, ikää, mutta si- sua. . .

Kone tuli kuin tulikin, laskeutui kauniisti jälle ja sai täyden kuorman ynnä postin. Niin lähdettiin eikä enää jännittänytään. Puiden latvoja hi- poen — koko matkan noin kolmessa- kymmenessä metrissä pysyttellen, sillä sumua oli vieläkin ja se aamu- ruskon uhkaama lumisadekin teki tu- loaan — lennettiin lakeudelle. Sopi siitä tarkkailla jään kuntoa ja lukea puita. Eräs kiintoisa kokemus oli vie- lä jäljellä. Halusin nähdä vanhan Varjakan Saunarantani ylhäältä, mut- ta läheltä. Akion saaren rantaa nou- dateltuamme oikaistiin suoraan yli Varjakan niemen ja melkein Vanhan Varjakan tuttuja kattoja hipaisten itse- Saunarannalle, jota sitten noudate- ltiin. Siinä oli kunnan Kesälämme, si- nä sauna veneineen, Hunkunkuriselta melkein tuntui tarkkailla noita rak- kaista kesärantoja moisesta näkökul- masta ja muisteilla kuin ka monta ker- taa sieltä alhaalta itse on katsellut te- räslintujen vapaata liittoa. Mutta kos- kaan ei lentokone ole niin lähellä Saunarantaa ollutkaan. Ja aika tark- kaan tuossa ehti katsella talot kaikki melkeinpä luukutkin pimennetyissä ikkunoissa laskea ja kunnossa näytti kaikki olevan. Entistä selvemmän ku- van sai siitäkin pienoisryhdyskunnasta. Kesälä-Käpylästä vielä Hiekkarannal- le, vielä muutama uutistalo ja -sauna ja niin oikaistiin lahden poikki Ou- luun. Täällä nousiin parikymmentä metriä ylemmäs, kierrettiin Pokkinen ja kirkkontorni, ja otettiin sitten ase- man yli suunta lentokentälle. Aseman pirsin kohdalla lentokone vaaputti siipiään pari kertaa, se oli merkki vuokra-autolle painua kentälle, ja maihin yli Heinäpään kattojen. Ja kun päästiin maihin sanoi ohjaaja Pie- tilä, jotta ”kyllähän tämä muuten hy- vin kävisi, kun tämä Oulun kenttä oli- si hiukankaan kummempi. Vaaputfi se sen verran kuin tuulisen paluumat- kan ilmakuopatkin. Mutta kannatti kokeilla.

P a n u .